

Matija Kolaric diplomirani je ekonomist, absolvent Executive MBA studija na CBA Business School, samostalni konzultant i trener. Temeljne aktivnosti su mu radionice na području organizacijskog razvoja (izgradnja tima, komunikacija, strategija, change management) u privredi, kao i interni menadžment u malim i srednjim poduzećima. www.matijakolaric.com

Presencing, društvena tehnologija slobode
Intervju s Dr. Clausom Otto Scharmerom

Komentar Matije Kolarica

U svibnju 2003. imao sam priliku sudjelovati u Mini MBA programu u organizaciji CBA Business School. U nizu izlaganja vodećih suvremenih autora i uspješnih poslovnih ljudi, kao vrhunac programa doživio sam Scharmerovo predavanje Presencing - Illuminating the Blind Spot of Leadership (*Osvjetljavanje slijepe pjege vođenja*). Scharmer je, potaknut socijalnim idejama Goethea, Steinera, Beuysa i drugih velikana svjetske kulture, krenuo u opsežno istraživanje društvenih trendova.

Presencing je socijalna tehnologija nastala kao rezultat stotina intervjua i razgovora s najznačajnijim svjetskim društvenim i poslovnim reformatorima. Pri tome je naglasak na riječi *tehnologija*. Naime, dok većina suvremenih autora govori o tome gdje se nalazimo i upućuju na vlastitu viziju budućnosti, *presencing* je tehnologija koja pojedincima i organizacijama (kao evolutivnim bićima svjesnima svoje evolutivnosti, pa time i odgovornima za svoj budući razvoj) nudi mogućnost da izaberu onu budućnost u kojoj će se u najvećoj mogućoj mjeri realizirati njihovi potencijali.

Jedina tri ograničenja koje u tome procesu stoje pred nama su, zapravo, u nama samima.

Prvo je *donošenje sudova*. Unutarnji *glas koji sudi* temelji se na usađenim uzorcima u mišljenju. Potpuno utišavanje toga glasa oslobađa mišljenje i dovodi nas do idućeg ograničenja. Mogli bi ga opisati kao *cinizam*, emotivno distanciranje od stvarnosti koje nas, prividno, čini neranjivima. Odbacivanjem te, u današnje vrijeme disfunkcionalne zaštite, naše srce postaje osjetilni organ, organ spoznaje. Treće ograničenje vezano je uz volju. *Strah* nas sprečava da realiziramo Sebe, naš najveći trenutni potencijal. Strah od otpuštanja predodžbi o tome što imamo i tko jesmo. Strah od gubitka ekonomske sigurnosti, strah da će nas odbaciti, ismijati. Strah od smrti. Upravo odricanje od strahova omogućuje nam da, slobodnog mišljenja i slobodnih osjećaja, postignemo i slobodu volje. Djelujemo u trenutku, ovdje i sada.

Jeste li već donijeli *sud*? Prepuštali se iskušenju da *presencing* strpate u neki Vaš misaoni uzorak? Osjećate li *cinizam*? Distanciranje? Osjećate li strah istražiti potencijal *presencinga*? *Presencing* je proces. Ne postoji *a priori* dokaz. Samo rad na sebi i zajedničko društveno djelovanje.

U posljednjem odgovoru Scharmer iznosi svoje viđenje razlika između Europe i SADa po pitanju prihvaćanja duhovne dimenzije vođenja. Socio-kulturološke promjene kroz koje je Hrvatska prošla stavljaju nas u specifičnu situaciju. Odbacivanje socijalističke vizije budućnosti, ostavilo nas je na vjetrometini bez jasnih putokaza.

S jedne strane se ponovno pokušavaju uspostaviti "tradicionalne" katolicističke vrijednosti. Kažem "katolicističke" jer se one, zapravo, temelje na politički motiviranom tumačenju kršćanstva kojem je primarni cilj pozicionirati Crkvu kao nezabludivu političku i duhovnu elitu. Pod izgovorom da je "lakše devi proći kroz ušicu igle nego bogatom čovjeku ući u kraljevstvo nebesko" i danas se pokušava od ljudi raditi ovce.

Isus je, u suvremenom prijevodu i prema važećem pravopisu, zaista rekao: "Lakše će deva proći kroz *Ušicu igle* nego imućan čovjek u *Kraljevstvo nebesko*." *Ušica igle* je bilo ime jednih od gradskih vrata Jeruzalema, uskih i visokih, preuskih da bi kroz nju mogla proći *natovarena* deva.

Trgovci bi morali skinuti sav teret s deve da bi se ona mogla provući kroz gradska vrata.

Kršćanin zna da mu je "bogatstvo" samo dano na upravljanje. Ništa od toga nije donio na svijet i ništa s njega neće odnijeti. Sve što može i mora učiniti je dobro upravljati danim resursima, koristeći sav osobni i društveni potencijal. Tu *presencing* postaje istinska društvena tehnologija slobode.

S druge strane, pokušavamo kopirati već zastarjale socijalne uzorke kapitalizma. Iste one za koje vodeći suvremeni mislioci tvrde da su mrtvi. Iste one koje su sva uspješna poduzeća Zapada odavno napustila. U vremenu kada *kreativnost slobodnog ljudskog duha* postaje jedina istinska *komparativna prednost*, u prednosti smo nad Zapadom jer se ne moramo "skidati" s tih društvenih uzoraka. Kao pripadnici vrlo emotivnog naroda, lakše možemo srce transformirati u organ spoznaje. Imamo li hrabrosti? To je pitanje na koje svatko od nas sâm mora pronaći odgovor.